

Про результати моніторингу діяльності центрів розвитку кар'єри у 2023 році

Концепцією реалізації державної політики у сфері професійної (професійно-технічної) освіти «Сучасна професійна (професійно-технічна) освіта» на період до 2027 року (затвердженою розпорядженням Кабінету Міністрів України від 12.06.2019 № 419-р) одним із завдань реформи професійної (професійно-технічної) освіти визначено державно-приватне партнерство у сфері професійної (професійно-технічної) освіти та взаємозв'язок з ринком праці через популяризацію професійної (професійно-технічної) освіти серед дітей, молоді, дорослих, планування професійного розвитку та кар'єри.

Реформа сприятиме формуванню нового іміджу випускника закладу професійної (професійно-технічної) освіти як всебічно розвиненої особистості, здатної до вибору індивідуальної освітньої траєкторії, навчання впродовж усього життя, розвитку професійної кар'єри, підприємництва та самозайнятості.

Саме для цього в області на базі закладів професійної (професійно-технічної) освіти створюються центри розвитку професійної кар'єри. Якщо стисло, то діяльність ЦРК базується на 3х блоках:

1. Профорієнтація та промоція.
2. Кар'єрне консультування та формування навичок для успішної кар'єри.
3. Співпраця з роботодавцями та соціальними партнерами

Напрями роботи ЦРК:

- надання консультаційних послуг з професійної орієнтації й планування кар'єри для учнів і випускників закладу професійної (професійно-технічної) освіти;

- здійснення профорієнтаційної роботи з учнями закладів загальної середньої освіти та незайнятим населенням;

- інформаційно-рекламна діяльність;

- створення бази даних підприємств, установ та організацій, що є потенційними роботодавцями;

- укладання договорів про надання освітніх послуг із замовниками робітничих кадрів;

- створення ресурсно-інформаційної бази роботи Центру;

- організація співбесід роботодавців із учнями та випускниками;

- участь у програмах сприяння забезпеченню випускників місцями стажування та базами практики;

- надання інформації стосовно тенденцій ринку праці у контексті перспектив працевлаштування;

- психологічне консультування здобувачів освіти та розвиток «м'яких навичок»;

- розвиток навичок підприємницької діяльності;
- консультування у побудові індивідуальної траєкторії професійної кар'єри;
- створення можливостей для набуття учнями практичного професійного досвіду під час навчання (виробнича практика, робота за фахом у позаурочний час, проектна діяльність фахового спрямування тощо);
- сприяння працевлаштуванню випускників.

Зараз (станом на 01.01.2024) в області функціонують 15 центрів розвитку професійної кар'єри: у державних навчальних закладах «Глухівське вище професійне училище», «Охтирський центр професійно-технічної освіти», «Шосткинський центр професійно-технічної освіти», «Сумське міжрегіональне вище професійне училище», «Сумське вище професійне училище будівництва та автотранспорту», «Білопільське вище професійне училище»; у державних професійно-технічних навчальних закладах «Роменське вище професійне училище», «Шосткинське вище професійне училище», «Сумський центр професійно-технічної освіти з дизайну та сфери послуг», «Лебединське вище професійне училище лісового господарства», «Конотопське вище професійне училище», «Сумське вище професійне училище будівництва і дизайну», «Конотопський професійний аграрний ліцей», «Сумський центр ПТО», «Путивльський професійний ліцей». Останні 3 були відкриті в 2023 році.

У 2023 році лівова частка роботи ЦРК була зосереджена на інформаційній та профорієнтаційній діяльності. Більшість заходів, проведених ЦРК, мали профорієнтаційне та промоційне спрямування. Дні відкритих дверей, віртуальні екскурсії закладом, майстер-класи, вокшопи, віртуальні квести, вікторини, інтерактивні ігри, відео презентації професій, профорієнтаційні зустрічі, консультування, фотовиставки, акції, участь у конкурсах, ярмарках, виставках. Найбільш масштабніші з них традиційно проходять під час Всеукраїнського та регіонального Тижня П(ПТ)О. Усі заклади активно проводять роботу в цьому напрямку, але системність та оригінальність заходів спостерігається у ДНЗ «Сумське міжрегіональне ВПУ», ДПТНЗ «Сумське вище професійне училище будівництва і дизайну», «Сумський центр з дизайну та сфери послуг», «Роменське ВПУ» та «Шосткинське ВПУ».

Іншим основним напрямом роботи ЦРК є діяльність з кар'єрного консультування та формування навичок для успішної кар'єри. Тренінгові заняття з формування стратегії пошуку роботи, складання резюме, підготовки до співбесіди із роботодавцями, розвитку м'яких навичок здобувачів освіти, правове та юридичне консультування, навчання основам приватного підприємництва, зустрічі з успішними випускниками, приватними підприємцями.

Більшість заходів, проведених ЦРК у 2023 році з кар'єрного консультування була зосереджена саме на формування стратегії пошуку роботи

та підготовки до співбесіди із роботодавцями. На недостатньому рівні проводилася робота, спрямована на розвиток в учнів м'яких навичок для успішної кар'єри чи формування підприємницької компетенції.

Разом з тим можна відмітити роботу Центру кар'єри ДПТНЗ «Сумське вище професійне училище будівництва і дизайну». Втілюється програма практичних занять з молодіжного підприємництва «Основи підприємницького успіху», «Школа фінансового розвитку». Для здобувачів освіти 2-3 курсів запроваджено навчальний курс «Власна справа» за програмою «Методики розвитку підприємницьких навичок учнів ЗП(ПТ)О».

Здобувачі освіти 1-2 курсів закладу взяли участь у проєкті Teens Skills-up Club, що координується командою Education USA Ukraine. 10-місячна програма включала навчання та тренінгові заняття, направлені на розвиток лідерських якостей та формування м'яких навичок.

Центром бізнесу та кар'єри ДПТНЗ «Сумський центр з дизайну та сфери послуг» спільно з ГО «Дівчата» започатковано цикл тренінгів «Своє діло: формула успіху».

Співпраця з роботодавцями та соціальними партнерами ще один важливий напрям роботи ЦРК. Основними формами співпраці із соціальними партнерами є: підбір претендентів на вакантні посади роботодавців, проведення спільних заходів, таких як ознайомлення здобувачів освіти із діяльністю підприємств, екскурсії, лекції, консультації, проведення майстер-класів на їх базі, зустрічей зі здобувачами освіти, участь представників підприємств у кваліфікаційній атестації, конкурсах фахової майстерності, в організації професійно-практичної підготовки, погодженні освітніх програм та робочих навчальних планів.

Здебільшого співпраця закладів зосереджується на заключні договори про проходження практики здобувачами освіти та організацією екскурсій на підприємства, залучення філій Сумського обласного центру зайнятості до проведення спільних заходів. Не спостерігається всебічного застосування комунікаційної стратегії, системності у роботі з роботодавцями та соціальними партнерами.

Разом з тим цей напрям активізується в діяльності ЦРК ДПТНЗ «Сумський центр професійно-технічної освіти з дизайну та сфери послуг» та «Сумське вище професійне училище будівництва і дизайну». До роботи з кар'єрного консультування залучаються громадські організації «Дівчата», «Ліга сучасних жінок».

У співпраці з благодійним фондом «Мир! Зроби це!» та агенцією промоції «Суми» Сумський центр професійно-технічної освіти з дизайну та сфери послуг впроваджував проєкт зі створення фотоархіву архітектурних пам'яток міста Суми з використанням технології доповненої реальності, результати якого були презентовані у Сумській міській галереї на фотовиставці «Фотоподорож до спадщини».

Сумським ВПУ будівництва і дизайну підписано меморандум про співпрацю з Агенцією регіонального розвитку Сумської області, яким обумовлено участь закладу в проєктах міжнародної підтримки, організація спільних проєктів соціального, культурного та освітнього напрямів, підготовка та реалізація проєктів направлених на потреби та розвиток регіону.

Варто зазначити декілька масштабних заходів за участі роботодавців та соціальних партнерів. Це зустрічі учасників освітнього процесу з представниками бізнесу, державних установ у форматах відкритого діалогу, «круглого столу», під час яких порушували актуальні питання тісної співпраці закладів професійної (професійно-технічної) освіти із роботодавцями та соціальними партнерами, результативності працевлаштування та можливості кар'єрного зросту кваліфікованих робітників, шляхів мінімізації та перероблення відходів виробництва. Так у ДНЗ Глухівське вище професій не училище» відбувся круглий стіл «Безвідходні та маловідходні технології деревообробної галузі – промислова екологія», а в ДПТНЗ «Сумський центр професійно-технічної освіти з дизайну та сфери послуг» – відкритий діалог «Інтеграційні моделі взаємодії роботодавців із закладом професійної (професійно-технічної) освіти», у Конотопському професійному аграрному ліцеї – зустріч здобувачів освіти з представниками бізнесу та органів місцевого самоврядування, у Путивльському професійному ліцеї – круглий стіл «Навчально-практичний центр як виробничий майданчик для набуття практичних навичок з професії»